

वेदनामय आयुष्य... नको रे बाप्पा...!

डॉ. अर्चना देशपांडे

वेदना हा आपल्या आयुष्याचा एक भाग आहे. परंतु वेदनामय आयुष्य... नक्कीच नाही! 'वेदना' म्हणजे 'पेन' या शब्दाचा उगम 'पोएक्स' या लॅटिन शब्दापासून झाला आहे. पोएक्स म्हणजे शिक्षा! वेदनामय आयुष्य ही एक प्रकारची शिक्षाच ठरू शकते. थोड्या दिवसांकरिता आपण वेदना सहन करू शकतो. परंतु, या वेदनांवर वेळीच उपचार न केल्यास ते 'क्रॉनिक' (जुनाट) दुखणे होऊन बसते. तज्ज्ञांच्या मते हे अधिक घातक असते. आपल्या शारीरिक व मानसिक कार्यक्षमतेवर त्यांचा परिणाम होऊ शकतो. डॉक्टरांकडे येणाऱ्या रुग्णांमध्ये 'वेदना' ही सर्वसामान्यपणे तक्रार असतेच, पण नेमक्या या तक्रारीवर अपुरी उपाययोजना केली जाते. एखादे आजारपण, जखम, इन्फेक्शन किंवा वयाप्रमाणे होणारे डीजनरेशन ही वेदनेची नेहमीची कारणे. डोकेदुखी, पाठदुखी,

अंगदुखी, गुडघेदुखी, हातापायांची जळजळ, सूज, त्वचेवरील रंग बदलणे, बधीरपणा येणे, कॅन्सर पेन ही क्रॉनिक दुखण्याची काही उदाहरणे होत. 'पेन क्लिनिक' अर्थात वेदनाचिकित्सा केंद्र या ठिकाणी याचे आधुनिक उपचार केले जातात.

पेन क्लिनिकमध्ये रुग्णाकडे एक व्यक्ती म्हणून बघितले जाते व त्याच्या वेदनेचे मूळ कारण शोधून त्यावर उपचार (बिना शस्त्रक्रिया) केले जातात. या पद्धतीत अनेक स्तर असतात. नेहमीच्या वेदनाशामक गोळ्यांपेक्षा (पेनकिलर्स) वेगवेगळ्या अशा खास औषधांचा सहभाग तर असतोच शिवाय काही विशिष्ट औषधे, योग्य त्या प्रमाणात इंजेक्शनस लावून दिली जातात. ही इंजेक्शनस कधी दुखण्या जागांत, कधी सांध्यात, कधी पाठीच्या मणक्यांमध्ये वेगवेगळ्या भागात दिली जातात. अचूकतेसाठी फ्लुरोस्कोपी मशिनचा वापर

